

Iz Artič 11. okt. (Maček namesto človeka zavlada.) Čudna dogodka se je tukaj zgodila 1. t. m. J. Z., ki se je letos pred postom oženil, ter je z svojo ženo prav zadovoljno živel, je imel vendar vranjo družico na svoji strani. Omenjeni dan, ko je nekaj težakov imel, je namreč žena za večerjo štrukljev skuhala, dva je pa peči djala, kar se jim je nenavadno zdelo. Po večerji ponudi možu enega, sebi pa odloči drugega. Mož nekoliko použije, ker mu pa ni bilo prav po godu, dene štrukelj nekoliko na peč in gre spat. Ko drugo jutro vstane, ga hudo vije in začne strašno bljuvati; na izmečkih vidi, da je obilno arzenika vmes, katerega pobere in pokaže nekaterim sosedom, vso stvar pa misli zatajiti. Ko se pa vendar razglasi, pride tudi preiskavni sodniki do znanja. Ono polovico štruklja, ki ga je na peč dejal, zvoha maček, ga požre, pa tudi precej pogine. Ko pride preiskavna sodnija stvar preiskavat, je mačka vzela in v Gradec poslala. Žena je že pri preiskavni sodnji v Brezjah v zaporu.

Iz kakega namena da je to hudobijo storila, ne vemo; prav čudno se nam pa zdi, da se njeni starši hudujejo nad svojim zetom, zakaj da ni to reč zamlčal, mesto da bi njo posvarili. To je lepa izreza otrok, da se hudobnežem še potuha daje.

Posebno pa obžalujemo, da se je ravno v naši vasi v dolnji Pohanci, zdaj dvakrat zaporedoma kaj takega zgodilo. Pred tremi leti je ženska M. R. tudi arzenika v juho vrgla neki stari ženici, katero bi bila zaradi njenega užitka rada iz sveta spravila, pa k sreči se ji tudi ni posrečilo; ženica še živi. M. R. je pa obsojena na pet let težke ječe. Opomniti pa moram, da te dve hudobni ženski niste domači rojakinji. M. R. je rojena iz reihenberške fare, a Z.—kova žena iz dobovske fare.

Gabrje pri Celju. (Napredek tu, nazadek tam.) Pod celjsko okolico spadajoča vas Gabrje se je v zadnjih dveh letih zdatno povečala v stavbinem oziru. Zidajo in zdelujejo se ravnokar štiri hiše štirih naseljencev, kateri so si zemljišče od ondotnega kmetovalca kupili in za zidanje svojih stanovanj ga ohrnili. Za leto, kakor se sliši, jih še bo več iz stal se vzdignilo. V obližji imenovanih poslopij, kakor tudi v vasi Gabrje, se stavi in vrši e. k. cin-tovarna, ki bode po dokončani stavbi s svojimi visokimi dimniki in mnogoterimi poslopji, katerih je dozdaj osem, okolico ino mesto lepšala in povečevala, trgovinstvo pa podpirala. Zares dobro delo za vsakdanje ljudstvo, kajti po tovarnah se jih tisoč in tisoč z vsakdanjim delom preživi; da bi le tudi tovarniki prehitro ne pozabili na Njega, čigar roka nam vse potrebno deli; ali žalibog smo prepričani, da tovarniki za pobožno, kršansko življenje malo marajo. Bridko čutijo žalostno osodo, ktera je zadela to leto tovarne in tudi rudnike, v katerih se le malo dela, ali pa celo nič. Bog daj, da bi se skoro na bolje obrnilo!

Dokler pa Boga ne spoznamo Gospoda nebes ino zemlje, nam boljšega pričakovati ni.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dva dež. zbora: bukovinski in goriški sta že skončala delovanje, konec vseh drugih je 15. t. m. Skoro v vseh dež. zbora, kder sedé poleg ustavakov tudi federalisti, so se godile stvari, ki opominjajo vladu prav glasno, da narodi, če so tudi vsled enostranskih volilnih redov v manjšini, s sedanjim političnim stanjem v Avstriji niso zadovoljni in da jim direktne volitve niso ust zaprle, kakor so se liberalni nemški ustavaki nadjali in letos ob začetku deželnih zborov tolažili. Glej poročila iz deželnih zborov.

Kranjsko. V radoljiškem in kranjskogorskem okraju zmagal je pri dopolnilni volitvi v dež. zbor g. Robič, penzioniran davkar, s 37 glasovi proti 5, ktere je dobil okr. glavar Wurzbach. G. Robič spada h konservativni stranki.

Ogersko. Magjari delajo, kakor da so vso politično modrost zapravili. Vlada hoče prevreči vso starodavno, narodu priljubljeno sestavo županij, mnogo mestom vzeti pravice „svobodnih mest“, pomešati meščane s kmetijskimi volilci in celó nove okraje napraviti. To dela tudi med magjarskim narodom veliko nevolje in utegne za vladu pogubno biti.

Vrh tega zatira vlada ubogim Slovačkom njih lastne, z velikimi stroški osnovane gimnazije, na katerih je narodnost slovaška vsaj nekoliko zavetja pred magjarskim nasilstvom še imela. Sklenila je vlada, da se odpravi samostalna, katoliško-slovaška nižja gimnazija v Kloštru v turčanski županiji. To je že druga gimnazija, ki ima prenehati; zdaj pride še vrsta na tretjo in poslednjo slovaško-luteransko gimnazijo pri sv. Martinu. Krivica proti narodom utegne danas ali jutre Magjarom drago priti, kakor leta 1848.

Vnanje države. Bismark se je z zajetjem grofa Arnim-a hudo vrezal. Svet mu ne ploska, marveč se kaže nezadovoljen s tem krutim postopanjem. Zajeti grof je tudi bolehen, kar mu še več sočutja pri občinstvu donaša, Bismarka pa je vsled vednega nepokoja protin zopet hudo zvi-jati začel. Nasledek vsega je, da bi se Bismark najrajši iz zank snel, ki jih je svojemu tekmeču nastavljal, kar se vidi iz tega, da so vladni listi popustili prvotno korajžo zoper zajetega grofa Arnima.

Kakor kat. cerkev in katoličane preganja ošabni Prus tudi poljske Slovane. Vlada v Brombergu (Bidgošću) na Poznanskem je namreč — „nemštvu na korist“, (kakor se hvali v krutem svojem ukazu, poljska imena 21 mest v nemška prekrstila in oblastnijam zaukazala, v uradnih poslih le nemška imena rabiti. — Tako zatira nemško framasonstvo vse, kar mu ni po godu: cerkev in narodnost.

Iz deželnih zborov:

V štajerskem se je sprejel nasvet dež. odbora, da se ob deželnih stroških vstanovi živinozdravniška šola, za katero se dovoli 100.000 gld., ki se bodo po kreditni operaciji skupaj spravili. — Zbor priporoča vladi z ozirom na slabo stanje obrtnije in rokodelstva, da pusti ob drž. stroških nemudoma delati železnice: Dunaj-Novi (na meji Bosne), Knittelfeld-Zaprešič, Pontebsko in postransko črto Mošonj-Sčavnica. G. Paierhuber je zopet zvoljen za dež. odbornika in je volitev sprejel.

V českem dež. zboru se je bral krepek odgovor 77 dež. poslancev na poziv predsednika, da vstopijo v dež. zbor. Obširno dokazujejo, zakaj tega ne storijo, ker je namreč sedanji dež. zbor umetno in krivično sestavljen, da imajo Nemci, katerih še tretjina ni, večino, Čehi pa so v manjšini. — Dež. maršalik izreče potem, da s tem izgovorom ni zadovoljen, in nemčurska večina jim odreče pravico poslanstva. Sedmero „mladočehov“ ni bilo tačas v zbornici.

V moravskem dež. zboru je 25 poslancev adresno do cesarja, blizu enakega zapopadka kakor pismo českih poslancev, predložilo, ustavaška večina pa ni privolila, da se posebnemu odboru v pretres izroči. Adresa je toraj pokopana, toda prepričanje naroda se s tem ni zadušilo. — Ustavaška liberalna večina je sprejela nesrečni predlog, da preidejo farni ubožni fondi v srenjsko upravo.

V kranjskem dež. zboru je stavil g. dr. Zarnik s tovariši prav ošpiljeno interpelacijo do vlade zaradi ponemčevanja šol in preganjanja narodnih poštinih in telegrafskih uradnikov iz dežele in nameščevanja nemških. — Silno čudno pa je, da te interpelacije g. dr. Razlag podpisal ni, češ, da si naj vsak sam svojo narodnost brani!! To pa vendar preveč po — sebičnosti diši, kajti le poslanec, ki se iz sebičnih ozirov vladi klanja, zamore tako delati.

V koroškem dež. zboru se je po pametnem nasvetu odborov Slovincem pravica slovenskih prošinj obranila. Prosili so namreč za slovenska poročila o delovanju zbora, in poslanec dr. Rainer je tirjal, da mora prošnjam nemški prevod se dodati. Sklenilo se je pa, da ima dež. odbor za prevode skrbeti, če slovenskih prošinj ne ume.

Za poduk in kratek čas.

Odkod nečednost in hudodelstva?

(Konec.)

3. Tretji uzrok vseh družbinskih zlegov je skrunjenje Bogu posvečenih dni: nedelj in praznikov. — Bog je na vestno posvečevanje nedelj in praznikov navezal posebnih milosti za dušo in telo, za čas ino večnost. Milost

božja kaže se v tem, da ima vse, kar človek med tjeonom opravlja, blagoslov in tek. Posvečevalcu Bogu posvečenih dni se gladu in nagote bati ni. Največa milost je pa, da se duša navdaja nadzemeljskega, nebeškega duha ter se človek ne zgubi v posvetne stvari kakor ubogi črv, ki vedno v zemljo rije in se v prahu valja.

Nasproti pa skušnja uči, da ljudje, ki za božjo službo ne marajo, po nedeljah in praznikih delajo in po svojih posvetnih poslih hodijo, sčasoma celó zdivjajo. Navzeti posvętnega duba živé brez krščanskega poduka, brez milosti nekrvave daritve, ter nemajo več pojma o vzvišenem namenu, ki je človeku postavljen. Zatopljeni v posvętno gonjenje zalezajo eni svoje sebične, kramarske koristi, drugi se pa udajo požrešnosti in zapravljanja. Nasledki pa so: dokmetovanja, uboštvo, bolezni, tatvine, ropi, poboji!

Le poglejte denešnji svet. Nikdar se še Bogu posvečeni dnevi tako drzno in grdo skrunjevali niso kot v sedanjem času; nikol še pa tudi toliko zlegov, toliko revšine na svetu ni bilo kakor zdaj. Posvętno nema teka; več ko pridobimo in zaslužimo, manj imamo — tožijo ljudje. In zakaj? Ker ljudem božjega blagoslova manjka ter so zgrešili pot modrega življenja!

Ko je šlo l. 1872. na Angleškem za to, da se sklene postava, ki bi pijančevanju branila ter omejevala pravice krčmarstva in krčmarjev, je rekel minister notranjih zadev, Bruce, ki je po pravici proti temu enostranskemu predlogu govoril in ga tudi podrl, med drugim te-le tehtne besede: „Vzreja v najširšem pomenu besede je edino pravi pomoček zoper pijančevanje!“ — Taka je! Vzreja v najširšem pomenu pa obsega v prvi vrsti krščansko vzrejo. Domača kakor šolska vzreja brez Boga, brez spoznanja krščanskih dolžnosti in milosti, je telo brez duše, peč po zimi brez ognja. Človek sicer podučen, pa brez vere, je le tim veči cigan. Iz tega pa sledi, kako silno potrebno da je, da se ljudstvo, mlado in staro, prav pridno in vestno udeležuje krščanskega poduka v cerkvi in službe božje, ki daje poduku pravo posvečenje in nebeški blagoslov. —

Utegne nam kdo ugovarjati, češ, da tudi tisti, ki v cerkev k božji službi hodijo nič boljši niso. — Pa kaj pomaga k božji službi hoditi, če se pa tam Bogu ne služi. Kakor se namreč po mnogo krajih mladi svet v cerkvi ali prav za prav med vrati in zunaj cerkve obnaša, je to bolj podobno razžaljenju kakor pa češčenju Boga. Ker so premnogi leta dni in še dalje v pregrešnih mrežah in hudih razvadah zapleteni, je pri njih tudi poduk v cerkvi bob v steno; drugim se mrzi poslušati krščanski poduk, kar je žalostno znamenje, da so — od Boga zapuščeni. Taka božja služba ne donaša blagoslova, marveč nezgode v nemarnem, da postanejo še bolj trmasti.

Tu imate toraj trojni uzrok vseh napak in